

nu poate fi niciodată el însuși: în el trăiește altcineva, prin el se mișcă, vorbește, dorește și acționează un altul, un fel de zeitate cumplită, capricioasă, care își face toate poftetele, fiind o omnipotență fără margini. Această divinitate care respiră în noi este sinele, adică inconștientul nostru, lui însuși îndeajuns. *Eul nu e deloc Eu; e o formă schimbătoare prin care se manifestă Sinele.*"

În rolul Aase – mama lui Peer, evoluează excelent Tatiana Ionesi, care realizează un personaj încântător prin calda duiosie maternă, dar și prin deschiderea spre fabulosul mitomaniei lui Peer. Alert în prima fază și înfiorat de griji și așteptare mai apoi, personajul impresionează profund în scena morții – cea mai emoționantă scenă a spectacolului. Se rețin, de asemenea, evoluțiile Georgetei Păduraru în rolul Femeii în verde, a lui Florin Mircea în rolul Topitorului de nasturi, a lui Doru Aftanasiu în rolul fierarului Aslak și a lui Silviu Manoliu în rolul Bătrânului din Dovre, în rest, actorii distribuiți răspunzând cu siguranță la solicitările multiple (aproape toți joacă mai multe roluri (magi, troli, nuntași, vrăjitoare, dansatoare, marinari, oameni de afaceri, etc.). O singură rezervă: Ana-Maria Florea (elevă), care joacă rolul Solveig și care nu reușește decât să ne convingă de tinerețea și puritatea personajului.

Teatrul Național „Vasile Alecsandri“, Iași – Peer Gynt de Henrik Ibsen. Regia: Cristian Ioan. Decorurile: Clara Labancz. Costumele: Axenti Marfa. Muzica: Raluca Ioan. Mișcarea scenică: Dana Coșeru. Distribuția: Adrian Păduraru (*Peer Gynt*), Tatiana Ionesi (*Aase*), Ana-Maria Florea (*Solveig*), Florin Mircea (*Topitorul de nasturi*), Doru Aftanasiu (*Aslak, Bucătarul, Slăbănogul, Un troi*), Liviu Manoliu, Georgeta Păduraru, Livia Iorga, Petru Ciubotaru, Emil Coșeru, Constantin Avădanei, Pușa Darie (*Mama mirelui, Oracolul*), Gelu Zaharia, Cătălin Tudor Manea, Diana Ignat, Gabriela Iacob, Brândușa Acioabăneți. La pian: Cristian Popa.

Olița CÎNTEC

În vârșit, o inițiativă particulară

Actorul Teodor Corban, din trupa de la Teatrul Național „Vasile Alecsandri“ din Iași, a împlinit recent 20 de ani de activitate. O aniversare specială pentru orice om de teatru, un fel de jumătate a drumului în carieră, pe care a dorit să o marcheze într-un mod deosebit. Printr-un rol, cum altfel?, dar nu pe scena instituției unde funcționează „cu baza“, ci în cadrul unui proiect personal, privat. Curajos, Teodor Corban a experimentat aventura inițiativei particulare în domeniul artei teatrale pentru oameni mari, producând, sub umbrela firmei „Agenis“, spectacolul **Asasinii de scafeți**. Pentru care a strâns singur fonduri – cu greu –, a copt ideea reprezentației, a conceput scenariul, l-a regizat și l-a promovat. Premiera a avut loc într-o sală obișnuită („Mihai Eminescu“) dintr-un elegant hotel din urbe („Astoria“), în prezența curioșilor, a unor sprijinitori ai demersului său (membrii clubului Rotary) și a iubitorilor artei scenice. Evenimentul a fost notabil, fiind unicul de acest fel din „dulcele târg“, obișnuit, de conservatorismul care-l caracterizează, să se simtă mai bine în matca lucrurilor deja probate de tradiție.

Autorul care l-a inspirat pe Teodor Corban a fost Eugène Ionesco. Absurdul pieselor sale e concurat serios de acela al realităților pe care le traversăm, așa încât frontiera dintre firesc și nefiresc, normal și patologic e tot mai dificilă de stabilit. Criza comunicării, a limbajului verbal o resimțim zilnic, acut, pe propria piele. Osatura spectacolului o constituie *Leçtia*, căreia i-au fost adăugate un insert din *Sclipiri-le*

aceluiași Ionesco, binecunoscuta secvență muzicală „We dont need no education“ din *The Wall*-ul lui Pink Floyd și câteva aliniate din Constituția României, referitoare la învățământ. Alegerea *Leccióni* nu e deloc întâmplătoare. Un eșantion de avangardă, între timp clasicizată, care la vremea ei a scandalizat publicul, a devenit acum vehiculul unei inițiative care încearcă să schimbe peisajul instituțional ieșean. De unde trebuie început? Ca în orice parcurs transformator, de la educație și comunicare. Asta ne transmite triumfiul personajelor *Profesorul* (Teodor Corban)–*Eleva* (Antonela Cornici)–*Marie* (Doina Deleanu), într-o punere în scenă ale cărei principale calități sunt fidelitatea față de registrul absurdului, acuratețea artistică și ținuta interpretării. Teodor Corban a găsit forța creativă necesară pentru a fi, cu egală pricepere, și regizor și interpret al unuia din rolurile centrale. A imaginat o mizanscenă alertă, cu momente care te surprind, plăcut, precum acela al limbilor de pantofi viu colorate, expuse când venea vorba despre limbile latine, inox, când referințele vizau limbile germanice; „devorarea“ discipolei se face și prin trecerea ei prin mașina de tocat, tocătura devenind apoi mezel și fiind servită publicului, ca semn că „circuitul elevei în natură“ continuă. Rolul Marie e redimensionat, căpătând mai multă greutate. Personajul e mai în etate decât o sugerează în didascalii Ionesco, e mai aproape de vârsta înțelepciunii, a părului alb, intervențiile sale verbale, intrările și trecerile prin spațiul de joc exercitând un control mai sever asupra a tot ceea ce se întâmplă.

Asasinii de scafeți poate fi citit și ca o parabolă a ceea ce se petrece în sistemul nostru de învățământ: un sistem de tocat minți, complet neadaptat la realitate, tangent cu absurdul. Un sistem de asasinat scafeți, dacă acordăm cuvântului scafete („substantiv de genul ambigen, masculin la singular, un scafete, feminin la plural, două scafete. Se zice și o scafetă, doi scafeți“, cum zice Eugène Ionesco) sensul său învechit, arhaic, de țeastă.

Întreprinderea lui Teodor Corban merită laude. Pentru efortul de a impune și la Iași, un loc unde viața economică nu e tocmai prosperă și noul câștigă teren mai greu, o companie independentă. Rezultatul artistic a fost cât se poate de agreabil. *Asasinii de scafeți* s-a vrut o „urmă“, cum precizează actorul, a trecerii sale artistice prin lume. Urma e adâncă și, tocmai de aceea, semnificativă.

Doina DELEANU, Teodor CORBAN și Antonela CORNICI.